Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►**B**

NÕUKOGU DIREKTIIV

26. juuni 1990,

hobuslaste liikumist ja kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta

(90/426/EMÜ)

(EÜT L 224, 18.8.1990, lk 42)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►**M1**	Nõukogu direktiiv 90/425/EMÜ, 26. juuni 1990	L 224	29	18.8.1990
►**M2**	Nõukogu direktiiv 91/496/EMÜ, 15. juuli 1991	L 268	56	24.9.1991
►**M3**	Komisjoni otsus 92/130/EMÜ, 13. veebruar 1992	L 47	26	22.2.1992
►**M4**	Nõukogu direktiiv 92/36/EMÜ, 29. aprill 1992	L 157	28	10.6.1992
►**M5**	Komisjoni otsus 2001/298/EÜ, 30. märts 2001	L 102	63	12.4.2001
►**M6**	Komisjoni otsus 2002/160/EÜ, 21. veebruar 2002	L 53	37	23.2.2002
►**M7**	Nõukogu Määrus (EÜ) nr 806/2003, 14. aprill 2003	L 122	1	16.5.2003
►**M8**	Nõukogu direktiiv 2004/68/EÜ, 26. aprill 2004	L 139	320	30.4.2004
►**M9**	Nõukogu Direktiiv 2006/104/EÜ, 20. november 2006	L 363	352	20.12.2006

Muudetud:

►**A1**	Austria, Rootsi ja Soome ühinemisakt	C 241	21	29.8.1994
►**A2**	Akt Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta	L 236	33	23.9.2003

▼B

NÕUKOGU DIREKTIIV

26. juuni 1990,

hobuslaste liikumist ja kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta

(90/426/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 43,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ([1])

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ([2])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ([3])

ning arvestades, et:

hobuslased kuuluvad elusloomadena asutamislepingu II lisas esitatud toodete loetelusse;

hobuslaste toodangu ratsionaalse arendamise tagamiseks ning sel viisil kõnealuse sektori tootlikkuse suurendamiseks tuleb ühenduse tasandil sätestada eeskirjad, mis reguleerivad hobuslaste liikumist liikmesriikide vahel;

hobuslaste ja eriti hobuste aretamine ja kasvatamine kuulub põllumajandussektorisse; see on tuluallikas põllumajandusega tegeleva rahvastikuosa ühele osale;

loomatervishoiunõuete erinevused liikmesriikides tuleks kaotada, et soodustada hobuslaste ühendusesisest kaubandust;

ühendusesisese kaubanduse harmoonilise arengu soodustamiseks tuleks luua ühenduse süsteem kolmandatest riikidest importimise reguleerimiseks;

samuti tuleks reguleerida nõudeid, mis käsitlevad identifitseerimisdokumendiga hobuslaste liikumist riigi territooriumil;

kaubanduse jaoks peavad hobuslased nakkushaiguste leviku vältimiseks vastama teatavatele loomatervishoiunõuetele; eelkõige oleks asjakohane ette näha võimalus sätestada piiravad meetmed piirkondade kaupa;

samal põhjusel tuleks sätestada transporditingimused;

kõnealuste nõuete täitmise tagamiseks tuleb sätestada, et riiklik veterinaararst annab välja veterinaarsertifikaadi, mis on hobuslastega kaasas kuni sihtkohani;

sihtliikmesriigi läbiviidava kontrolli korraldamine ja järelevalve ning rakendatavad kaitsemeetmed tuleks kindlaks määrata nende eeskirjade raames, mis sätestatakse elusloomade ühendusesiseses kaubanduses tehtavate veterinaarkontrollide jaoks seoses siseturu väljakujundamisega;

tuleks sätestada komisjonipoolse kontrolli võimalus; sellised kontrollid tuleks teha koostöös pädevate siseriiklike asutustega;

kolmandatest riikidest importimisel kohaldatavate ühenduse sätete määratlemiseks tuleb koostada nimekiri kolmandatest riikidest või nende osadest, kust võib hobuslasi importida;

([1]) EÜT C 327, 30.12.1989, lk 61.
([2]) EÜT C 149, 18.6.1990.
([3]) EÜT C 62, 12.3.1990, lk 46.

▼B

nende riikide valik peab põhinema üldistel kriteeriumidel, nagu näiteks eluskarja tervislik seisund, veterinaarteenistuse korraldus ja volitused ning kehtivad veterinaareeskirjad;

lisaks ei tohi importida hobuslasi riikidest, kus esineb nakkuslikke loomahaigusi, mis on ohtlikud ühenduse eluskarjale, või mis on olnud sellistest nakkushaigustest vabad liiga lühikest aega; need kaalutlused kehtivad ka importimisel kolmandatest riikidest, kus loomi vaktsineeritakse selliste haiguste vastu;

kolmandatest riikidest importimisel kohaldatavaid üldtingimusi tuleb täiendada asjaomaste riikide loomade tervisliku seisundi olukorra alusel koostatud eritingimustega; kõnealuste eritingimuste aluseks olevate kriteeriumide tehnilise laadi ja mitmekesisuse tõttu peab nende määratlemiseks olema võimalus kasutada paindlikku ja kiiret ühenduse menetlust, mille puhul komisjon ja liikmesriigid teevad tihedat koostööd;

standardvormis sertifikaadi esitamine hobuslaste impordi puhul on mõjus viis kontrollida ühenduse eeskirjade kohaldamist; need eeskirjad võivad sisaldada erisätteid, mis võivad varieeruda sõltuvalt asjaomasest kolmandast riigist, ning seda tuleb võtta arvesse sertifikaatide standardvormide koostamisel;

ühenduse ametlikud veterinaararstid peaksid vastutama selle eest, et kontrollitakse käesoleva direktiivi nõuete järgimist, eelkõige kolmandates riikides;

impordikontroll peab hõlmama ka hobuslaste päritolu ja tervislikku seisundit;

hobuslaste saabumisel ühenduse territooriumile ning nende läbisõidul sihtkohta tuleb liikmesriikidel lubada võtta kõik inimeste ja loomade tervise kaitseks vajalikud meetmed, sealhulgas tapmine ja hävitamine;

impordikontrolli puhul kohaldatavad üldeeskirjad tuleb määratleda üldises kontekstis;

igal liikmesriigil peab olema õigus viivitamata keelata import kolmandast riigist, kui asjaomane import võib ohustada loomade tervist; sellisel juhul tuleb viivitamata tagada liikmesriikide seisukohtade kooskõlastamine asjaomase kolmanda riigi suhtes, ilma et see piiraks võimalust teha muudatusi nende riikide nimekirjas, kellel on lubatud ühendusse eksportida;

käesoleva direktiivi sätted tuleks siseturu lõplikul väljakujunemisel uuesti läbi vaadata;

tuleks sätestada menetlus, millega kehtestatakse tihe ja tõhus koostöö komisjoni ja liikmesriikide vahel alalises veterinaarkomitees,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

PEATÜKK 1

Üldsätted

Artikkel 1

Käesolevas direktiivis sätestatakse loomatervishoiunõuded elushobuslaste liikumiseks liikmesriikide vahel ja nende importimiseks kolmandatest riikidest.

Artikkel 2

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

▼B

a) *ettevõte* — põllumajandusettevõte või treeningkeskus, tall või mis tahes ruum või rajatis, kus tavapäraselt peetakse või aretatakse hobuslasi sõltumata nende kasutusalast;

b) *hobuslased* — looduslikud või kodustatud kabjalised (sh sebrad) või eeslid või kõnealuste liikide ristamisel saadud järeltulijad;

c) *registreeritud hobuslased* — direktiivis 90/427/EMÜ ([1]) määratletud tähenduses registreeritud hobuslased, kes tehakse kindlaks identifitseerimisdokumendi alusel, mille on välja andnud hobusekasvandus või looma päritoluriigi muu pädev asutus, kes peab tõuraamatut või asjaomase loomatõu registrit, või mis tahes rahvusvaheline liit või organisatsioon, kes tegeleb võistlus- või võidusõiduhobustega;

d) *tapmiseks ettenähtud hobuslased* — hobuslased, kes transporditakse otse või pärast turu või heakskiidetud kogumiskeskuse läbimist tapamajja ning tapetakse;

e) *aretamiseks ja tootmiseks ettenähtud hobuslased* — punktides c ja d nimetamata hobuslased;

f) *hobuste aafrika katkust vaba liikmesriik või kolmas riik* — liikmesriik või kolmas riik, mille asjaomasel territooriumil ei ole kahe viimase aasta jooksul esinenud hobuste aafrika katku kliinilisi, seroloogilisi (vaktsineerimata hobuslaste puhul) ega epidemioloogilisi tunnuseid ning kus loomi ei ole kõnealuse haiguse vastu vaktsineeritud eelneva 12 kuu jooksul;

g) *teatamiskohustuslikud loomataudid* — A lisas loetletud taudid;

h) *riiklik veterinaararst* — liikmesriigi või kolmanda riigi pädeva keskasutuse poolt ametisse nimetatud veterinaararst;

i) *ajutine import* — kolmandast riigist pärit ja ühenduse territooriumile vähem kui 90 päevaks imporditud registreeritud looma staatus, mille komisjon määrab kindlaks artiklis 24 sätestatud korras sõltuvalt loomade tervislikust seisundist päritoluriigis.

II PEATÜKK

Hobuslaste liikumise eeskirjad

Artikkel 3

Liikmesriigid lubavad registreeritud hobuslastel oma territooriumil liikuda või neid teise liikmesriiki saata üksnes juhul, kui need vastavad artiklites 4 ja 5 sätestatud nõuetele.

Sihtliikmesriikide pädevad asutused võivad siiski teha üldisi või piiratud erandeid selliste hobuslaste liikumise puhul:

— kellega ratsutatakse või jalutatakse sportimise või vaba aja veetmise eesmärgil piki ühenduse sisepiiride lähedal asuvaid teid,

— kes osalevad kultuuri- vm üritustel või tegevustes, mida korraldavad ühenduse sisepiiride lähedal asuvad volitatud kohalikud asutused,

— kes on ette nähtud üksnes ajutiseks karjatamiseks või tööks ühenduse sisepiiride lähedal.

Seda võimalust kasutavad liikmesriigid teavitavad komisjoni tehtud erandite sisust.

Artikkel 4

1. Hobuslastel ei tohi kontrolli käigus ilmneda kliinilisi haigustunnuseid. Kontroll peab toimuma 48 tunni jooksul enne lastimist või laadi-

([1]) EÜT L 224, 18.8.1990, lk 55.

▼B

mist. Ilma et see piiraks artikli 6 sätete kohaldamist, nõutakse registreeritud hobuslaste puhul sellist kontrolli üksnes ühendusesisese kaubanduse jaoks.

2. Ilma et see piiraks lõike 5 sätete kohaldamist seoses teatamiskohustuslike loomataudidega peab riiklik veterinaararst kontrolli ajal veenduma, et puudub igasugune alus (eelkõige omaniku või aretaja deklaratsiooni põhjal) järeldamaks, et hobuslased on kontrollile eelneva 15 päeva jooksul puutunud kokku mõnda nakkushaigust põdevate hobuslastega.

3. Hobuslased ei tohi olla ettenähtud tapmiseks riikliku nakkushaiguste likvideerimise programmi raames.

4. Hobuslased tuleb identifitseerida järgmiselt:

i) registreeritud hobuste puhul kasutatakse direktiivis 90/427/EMÜ ([1]) sätestatud identifitseerimisdokumenti, milles tuleb eelkõige kinnitada, et artikli 5 lõigete 5 ja 6 tingimused on täidetud. Riiklik veterinaararst peab kõnealuse dokumendi kehtivuse peatama lõikes 5 või artiklis 5 sätestatud keeldude ajaks. Dokument tuleks pärast registreeritud hobuse tapmist tagastada selle väljaandnud asutusele. Käesoleva punkti rakendamise korra võtab komisjon vastu artiklis 24 kehtestatud korras;

ii) aretamiseks ja tootmiseks ettenähtud hobuslased identifitseeritakse meetodi abil, mille kehtestab komisjon artiklis 24 sätestatud korras.

Kuni kõnealuse meetodi kasutuselevõtmiseni jätkatakse ametlikult heakskiidetud identifitseerimismeetodite kohaldamist, tingimusel et nendest teatatakse komisjonile ja teistele liikmesriikidele kolme kuu jooksul alates käesoleva direktiivi vastuvõtmise kuupäevast.

5. Lisaks artiklis 5 sätestatud nõuetele ei tohi hobuslased olla pärit ettevõttest, mille suhtes on kohaldatud ühte järgmistest keeldudest:

a) juhul kui kõik ettevõttes viibivad haigusele vastuvõtlikkusse liiki kuuluvad loomad ei ole tapetud, peab päritoluettevõtet hõlmav keeld kestma:

— kargtaudi nakatumise kahtlustusega hobuslaste puhul vähemalt kuus kuud alates viimasest tegelikust või võimalikust kokkupuutest haige loomaga. Täkkude puhul kehtib keeld kuni looma kastreerimiseni,

— malleuse või hobuste entsefalomüeliidi puhul vähemalt kuus kuud alates kõnealusesse haigusse nakatunud hobuslaste tapmise kuupäevast,

— nakkava kehvveresuse puhul kuni päevani, mil pärast nakatunud loomade tapmist allesjäänud loomade puhul saadakse kahe kolmekuulise intervalliga sooritatud Cogginsi testiga negatiivsed tulemused,

— vesikulaarse stomatiidi puhul vähemalt kuus kuud,

— marutaudi puhul vähemalt üks kuu alates viimasest registreeritud juhtumist,

— siberi katku puhul vähemalt 15 päeva alates viimasest registreeritud juhtumist;

b) kui kõik ettevõttes asuvad haigusele vastuvõtlikkusse liiki kuuluvad loomad on tapetud ja ruumid on desinfitseeritud, kestab keeld 30 päeva alates loomade hävitamise ja ruumide desinfitseerimise kuupäevast, v.a siberi katku puhul, mil keeld kestab 15 päeva.

Pädevad asutused võivad hipodroomide ja võidusõiduradade puhul teha erandeid kõnealustest keelustamismeetmetest ning nad teavitavad tehtud erandite laadist komisjoni.

([1]) EÜT L 224, 18.8.1990, lk 55.

▼B

6. Kui liikmesriik koostab või on koostanud vabatahtliku või kohustusliku tõrjeprogrammi mõne haiguse jaoks, millele hobuslased on vastuvõtlikud, võib ta kuue kuu jooksul alates käesoleva direktiivi teatavakstegemisest esitada selle programmi komisjonile, märkides eelkõige järgmised andmed:

— asjaomase haiguse levik liikmesriigi territooriumil,

— programmi algatamise põhjus, arvestades haiguse tõsidust ning kulude ja tulude vahekorda,

— geograafiline piirkond, kus programmi hakatakse rakendama,

— majandite puhul kohaldatavad staatusekategooriad, standardid, mis iga liigi puhul tuleb saavutada, ning kasutatavad testimismenetlused,

— programmi järelevalve kord,

— meetmed, mis tuleb võtta, kui ettevõte kaotab mingil põhjusel oma staatuse,

— meetmed, mis tuleb võtta, kui programmi sätete kohaselt tehtud testide tulemused on positiivsed,

— mittediskrimineeriv suhe asjaomase liikmesriigi territooriumil toimuva kaubanduse ja ühendusesisese kaubanduse vahel.

Komisjon vaatab liikmesriikide esitatud programmid läbi. Kui see on asjakohane, kiidab komisjon programmid heaks artiklis 24 sätestatud korras. Samas korras võib määratleda üldisi või konkreetseid lisatagatisi, mida võib ühendusesiseses kaubanduses nõuda. Need tagatised ei tohi ületada neid, mida liikmesriik nõuab oma territooriumil.

Liikmesriikide esitatud programme võib muuta või täiendada artiklis 25 sätestatud korras. Muudatusi või täiendusi juba heakskiidetud programmides või teise lõigu kohaselt määratletud tagatistes võib heaks kiita samas korras.

▼M4

Artikkel 5

1. Liikmesriik, mis ei ole vaba hobuste Aafrika katkust artikli 2 punktis f määratletud tähenduses, võib lähetada hobuslasi oma territooriumi sellest osast, mida käsitatakse nakatununa käesoleva artikli lõikes 2 määratletud tähenduses, üksnes käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud tingimustel.

2. a) Liikmesriigi territooriumi osa käsitatakse hobuste Aafrika katku nakatununa, kui:

— kliinilised, seroloogilised (vaktsineerimata loomade puhul) ja/või epidemioloogilised tunnused näitavad, et kahe viimase aasta jooksul on esinenud hobuste Aafrika katku, või

— viimase 12 kuu jooksul on loomi vaktsineeritud hobuste Aafrika katku vastu.

b) Territooriumi osa, mida käsitatakse hobuste Aafrika katku nakatununa, peab hõlmama vähemalt:

— nakkuskolde ümber asuvat ohustatud tsooni raadiusega vähemalt 100 km,

— ohustatud tsooni ümber paiknevat vähemalt 50 km järelevalvetsooni, kus viimase 12 kuu jooksul ei ole vaktsineeritud ühtegi looma.

c) Punktides a ja b osutatud territooriume ja tsoone käsitlevate tõrjemeetmete kontrollimise eeskirjad ja vastavad erandid on määratud kindlaks direktiivis 92/35/EMÜ. ([1])

([1]) EÜT L 157, 10.6.1992, lk 19.

▼M4

d) Kõik ohustatud tsoonis asuvad vaktsineeritud hobuslased tuleb registreerida ja identifitseerida vastavalt direktiivi 92/35/EMÜ artikli 6 lõikele 1.

Identifitseerimisdokumendis ja/või veterinaarsertifikaadis peab olema selge viide sellisele vaktsineerimisele.

3. Liikmesriik võib lõike 2 punktis b osutatud territooriumilt lähetada üksnes hobuslasi, kes vastavad järgmistele nõuetele:

a) hobuslasi võib lähetada aasta jooksul üksnes teatavatel artiklis 25 sätestatud korras kindlaksmääratavatel ajavahemikel, võttes arvesse vektorputukate aktiivsust;

b) hobuslastel ei tohi olla artikli 4 lõikes 1 osutatud kontrolli päeval hobuste Aafrika katku kliinilisi tunnuseid;

c) — kui hobuslasi ei ole vaktsineeritud hobuste Aafrika katku vastu, peab nendega kahel korral olema tehtud hobuste Aafrika katku suhtes D lisas kirjeldatud komplemendi sidumise test, mis on andnud negatiivse reaktsiooni, nii et kahe testi vahele jääks 21—30 päeva, kusjuures teine test peab olema tehtud lähetamisele eelneva kümne päeva jooksul,

— kui hobuslased on vaktsineeritud, ei tohi vaktsineerimine olla toimunud viimase kahe kuu jooksul ning loomadega peavad olema tehtud D lisas kirjeldatud komplemendi sidumise testid eespool nimetatud vahega, ilma et registreeritaks antikehade arvu suurenemist. Artiklis 24 sätestatud korras ja pärast arvamuse saamist veterinaaria teaduskomiteelt võib komisjon tunnustada teisi järelevalvemeetodeid;

d) hobuslasi tuleb hoida karantiinilaudas vähemalt 40 päeva enne lähetamist;

e) hobuslasi tuleb kaitsta vektorputukate eest karantiini ajal ning karantiinilaudast lähetuskohta transportimise ajal.

▼B

Artikkel 6

Liikmesriigid, kes rakendavad alternatiivset kontrollsüsteemi, mis annab artikli 4 lõikes 5 sätestatud tagatistega võrdväärsed tagatised hobuslaste ja registreeritud hobuslaste liikumise osas asjaomaste liikmesriikide territooriumil, eelkõige identifitseerimisdokumendi abil, võivad teha üksteisele vastastikku erandeid artikli 4 lõike 1 teise lause ja artikli 8 lõike 1 teise taande sätetest.

Liikmesriigid teatavad sellest komisjonile.

Artikkel 7

1. Hobuslased tuleb niipea kui võimalik transportida päritoluettevõttest sihtkohta otse või heakskiidetud turu või direktiivi 64/432/EMÜ artikli 3 lõikes 6 määratletud kogumiskeskuse kaudu sõidukites või konteinerites, mida lähteliikmesriigi kindlaksmääratud ajavahemike järel on korrapäraselt puhastatud ja desinfitseeritud desinfektsioonivahendiga. Sõidukid peavad olema konstrueeritud nii, et hobuslaste väljaheited, allapanu ega sööt ei pääseks veo ajal sõidukist välja. Vedu tuleb korraldada viisil, mis võimaldab hobuslaste tervise ja heaolu tõhusat kaitset.

2. Sihtliikmesriik võib üldisel või piiratud alusel teha erandeid mõnedest artikli 4 lõike 5 nõuetest loomade puhul, kes kannavad erilist märki, mis näitab, et loom on ette nähtud tapmiseks, tingimusel et kõnealune erand on märgitud veterinaarsertifikaadis.

▼B

Sellise erandi tegemise korral tuleb tapmiseks ettenähtud hobuslased transportida otse selleks määratud tapamajja ning tappa viie päeva jooksul pärast tapamajja saabumist.

3. Riiklik veterinaararst peab registreerima tapetud looma identifitseerimisnumbri või identifitseerimisdokumendi numbri ning esitama lähtekoha pädevale asutusele viimase taotlusel tõendi selle kohta, et loom on tapetud.

Artikkel 8

1. Liikmesriigid tagavad, et:

— registreeritud hobuslastega, kes lahkuvad asjaomase riigi ettevõtetest, on kaasas artikli 4 lõikes 4 sätestatud identifitseerimisdokument ja, juhul kui hobuslased on ette nähtud ühendusesiseseks kaubanduseks, B lisas sätestatud tõend,

— aretamiseks, tootmiseks ja tapmiseks ettenähtud hobuslastega on veo ajal kaasas käesoleva direktiivi C lisa nõuetele vastav veterinaarsertifikaat.

Ilma et see piiraks artikli 6 sätete kohaldamist, tuleb sertifikaat või identifitseerimisdokumendi puhul tervisliku seisundi üksikasju käsitlev vorm koostada lähetamisele eelneva 48 tunni jooksul või hiljemalt sellele eelneval viimasel tööpäeval vähemalt ühes lähte- ja sihtliikmesriigi ametlikus keeles. Sertifikaadi kehtivusaeg on 10 päeva. Kõnealune sertifikaat peab olema ühel lehel.

2. Registreerimata hobuslaste impordi puhul võib lõike 1 teises taandes osutatud üksiksertifikaadi asemel esitada ühe veterinaarsertifikaadi partii kohta.

▼M1

Artikkel 9

Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiivis 90/425/EMÜ (milles käsitletakse ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes seoses siseturu väljakujundamisega kohaldatavaid veterinaar- ja zootehnilisi kontrolle) ([1]) sätestatud eeskirju kohaldatakse eelkõige päritolukohas tehtavate kontrollimiste, sihtliikmesriigis läbiviidavate kontrollide korraldamise ja järelevalve ning rakendatavate kaitsemeetmete suhtes.

▼B

Artikkel 10

Komisjoni veterinaariaeksperdid võivad ulatuses, mis on vajalik käesoleva direktiivi ühtse kohaldamise tagamiseks, ja koostöös liikmesriigi pädevate asutustega teha kohapealseid kontrolle. Komisjon teavitab nende kontrollide tulemustest kõiki liikmesriike.

Liikmesriigid, kelle territooriumil kontrolli tehakse, annavad ekspertidele nende töös kogu vajaliku abi.

Käesoleva artikli kohaldamise üldine kord võetakse vastu artiklis 24 sätestatud korras.

([1]) EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29.

▼B

III PEATÜKK

Kolmandatest riikidest importimisel kohaldatavad eeskirjad

Artikkel 11

1. Ühendusse imporditud hobuslased peavad vastama artiklites 12-16 sätestatud tingimustele.

2. Kuni artiklite 12-16 alusel vastu võetud otsuste jõustumise kuupäevani kohaldavad liikmesriigid kolmandatest riikidest hobuslaste importimise puhul tingimusi, mis on vähemalt samaväärsed II peatüki kohaldamisest tulenevate tingimustega.

▼M8

Artikkel 12

1. Hobuslaste import ühendusse on lubatud ainult kolmandatest riikidest, mis on kantud kooskõlas artikli 24 lõikes 2 osutatud menetlusega koostatud või muudetud loetelu(de)sse.

Võttes arvesse tervishoiualast olukorda ja kolmanda riigi poolt hobuslaste osas antud tagatisi, võidakse kooskõlas artikli 24 lõikes 2 osutatud menetlusega otsustada, et eelnevas lõigus sätestatud luba kehtib kas kogu kolmanda riigi territooriumi või ainult selle osa suhtes.

Sel eesmärgil ning asjakohastele rahvusvahelistele standarditele tuginedes võetakse arvesse, kuidas volitatud kolmas riik neid standardeid, eriti oma territooriumi piirkondadeks jaotamise põhimõtet, kohaldab ja rakendab ning kuidas ta rakendab sanitaarnõudeid impordile muudest kolmandatest riikidest ja ühendusest.

2. Kui koostatakse või muudetakse lõikes 1 sätestatud loetelusid, siis võetakse eriti arvesse:

a) kolmanda riigi kariloomade, muude koduloomade ja metsloomade tervist, eriti arvestades haruldasi veterinaarhaigusi ning mistahes asjassepuutuvaid kolmanda riigi tervishoiu- ja keskkonnaalaseid aspekte, mis võiksid ühenduse tervishoiule või keskkonna seisundile riskifaktoriks olla;

b) kolmanda riigi loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevaid õigusakte;

c) pädeva veterinaarasutuse ja selle järelevalveteenistuste struktuuri, nende teenistuste volitusi, nende üle teostatavat järelevalvet ning nende käsutuses olevaid ressursse, sh personal ning laborid, mis võimaldavad neil siseriiklikke õigusakte efektiivselt kohaldada;

d) tagatisi, mida kolmanda riigi pädev veterinaarasutus saab anda seoses asjakohaste ühenduses kohaldatavate või nendega võrdsete loomatervishoiu nõuete järgimise kohta;

e) kas kolmas riik on rahvusvahelise episootiaameti (OIE) liige ja kolmanda riigi poolt oma territooriumil esinevate hobuslaste nakkushaiguste kohta teabe andmise kiirust ja regulaarsust, eriti OIE poolt loetletud ja käesoleva direktiivi A lisas loetletud haiguste osas;

f) kolmanda riigi poolt komisjoni ja liikmesriikide otsese teavitamise kohta antavaid tagatisi:

   i) teavitada 24 tunni jooksul A lisas loetletud hobuslaste haiguste kinnitust leidnud juhtumitest või neid haigusi käsitleva vaktsineerimispoliitika muutumisest;

   ii) asjakohase tähtaja jooksul teavitada kõikidest kavatsetavatest muudatustest hobuslasi käsitlevates siseriiklikes tervishoiu eeskirjades, eriti nende impordi osas;

▼M8

iii) regulaarselt teavitada hobuslaste tervishoiu seisukorrast oma territooriumil;

g) kõiki kogemusi kõnealusest riigist elusate hobuslaste varasemal impordil ning teostatud kontrollide tulemusi;

h) ühenduse poolt kolmandas riigis teostatud kontrollide või auditite tulemusi, eriti pädevate asutuste hindamiste tulemusi, või komisjoni nõudel pädevate asutuste poolt nende poolt teostatud kontrollide kohta esitatud ettekannet;

i) kolmandas riigis kehtivaid eeskirju loomade nakkushaiguste vältimise ja tõkestamise kohta ning nende rakendamist, sh eeskirju hobuslaste impordi kohta muudest kolmandatest riikidest.

3. Komisjon tagab kõikide vastavalt lõikele 1 koostatud või muudetud loetelude kehtivate versioonide avaliku kättesaadavuse.

Kõnealused loetelud võivad olla ühendatud muude loomade ja inimeste tervise huvides koostatud loeteludega ning võivad sisaldada veterinaarsertifikaatide näidiseid.

4. Iga kolmanda riigi või kolmandate riikide grupi jaoks määratakse kooskõlas artikli 24 lõikes 2 osutatud menetlusega kindlaks konkreetsed imporditingimused, arvestades hobuslaste tervise olukorda asjaomastes riikides.

5. Kooskõlas artikli 24 lõikes 2 osutatud menetlusega võidakse sätestada käesoleva artikli kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad ja kolmandate riikide või nende osade lõikes 1 sätestatud loeteludesse kandmise kriteeriumid.

▼B

Artikkel 13

1. Hobuslased peavad olema pärit kolmandatest riikidest, mis on:

a) vabad hobuste aafrika katkust;

b) kahe aasta jooksul olnud vabad hobuste venetsueela entsefalomüeliidist;

c) kuue kuu jooksul olnud vabad kargtaudist ja malleusest.

2. Komisjon võib artiklis 24 sätestatud korras:

a) otsustada, et lõike 1 sätteid kohaldatakse üksnes kolmanda riigi territooriumi ühe osa puhul.

Kui hobuste aafrika katku käsitlevaid nõudeid kohaldatakse piirkondlikul tasandil, tuleb järgida vähemalt artikli 5 lõigetes 2 ja 3 sätestatud meetmeid;

b) nõuda täiendavaid garantiisid ühenduse jaoks eksootiliste haiguste puhul.

Artikkel 14

Enne päeva, mil hobuslased laaditakse sihtliikmesriiki transportimiseks, peavad nad olema viibinud kolmanda riigi territooriumil või selle osal või meetmete piirkondliku kohaldamise puhul artikli 13 lõike 2 punkti a kohaselt määratletud territooriumi osal katkematu ajavahemiku jooksul, mis määratakse kindlaks artikli 15 kohaselt vastuvõetud otsustega.

Hobuslased peavad olema pärit veterinaarjärelevalve all olevast ettevõttest.

▼B

Artikkel 15

Hobuslaste importimist artikli 12 lõike 1 kohaselt koostatud loetelus oleva kolmanda riigi territooriumilt või selle osast, mis on määratletud artikli 13 lõike 2 punktis a, lubatakse üksnes juhul, kui hobuslased lisaks artiklis 13 sätestatud nõuetele:

a) vastavad artiklis 24 sätestatud korras asjaomase liigi ja hobuslaste kategooria puhul vastuvõetud loomatervishoiunõuetele seoses hobuslaste impordiga asjaomasest riigist.

   Loomatervishoiu nõuete kindlaksmääramisel vastavalt esimesele lõigule on võrdlusaluseks artiklites 4 ja 5 sätestatud standardid; ning

b) vastavad järgmistele nõuetele, juhul kui asjaomane kolmas riik ei ole vähemalt kuus kuud olnud vaba vesikulaarsest stomatiidist või hobuste viirusarteriidist:

   i) hobuslased peavad olema pärit ettevõttest, mis on vähemalt kuus kuud olnud vaba vesikulaarsest stomatiidist, ning neile enne lähetamist tehtud seroloogilise testi tulemus peab olema negatiivne;

   ii) ilma et see piiraks artikli 19 punkti ii sätete kohaldamist, peab hobuste viirusarteriidi puhul isastele hobuslastele tehtud seroloogilise testi, viirusisolatsioonitesti või mis tahes muu artiklis 24 sätestatud korras tunnustatud ja viiruse puudumist tagava testi tulemused olema negatiivsed.

      Artiklis 24 sätestatud korras ja pärast arvamuse saamist veterinaaria teaduskomiteelt võib komisjon määratleda isaste hobuslaste kategooriad, mille puhul kõnealust nõuet kohaldatakse.

Artikkel 16

1. Hobuslased peavad olema identifitseeritud artikli 4 lõike 4 kohaselt ning nendega peab olema kaasas eksportiva kolmanda riigi ametliku veterinaararsti koostatud sertifikaat. Kõnealune sertifikaat peab:

a) olema välja antud sihtliikmesriiki lähetatava looma pealelaadimise päeval või registreeritud hobuste puhul viimasel lastimisele eelneval tööpäeval;

b) olema koostatud vähemalt ühes sihtliikmesriigi ametlikus keeles ja vähemalt ühes selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus toimub impordikontroll;

c) olema loomadega kaasas originaalkujul;

d) tõendama, et loomad vastavad käesoleva direktiivi nõuetele ning kolmandatest riikidest importimisel kohaldatavale käesoleva direktiivi alusel kehtestatud nõuetele;

e) olema koostatud ühel lehel;

f) olema koostatud üheainsa kaubasaaja jaoks või tapmiseks ettenähtud loomade puhul ühe saadetise jaoks, tingimusel et loomad on nõuetekohaselt märgistatud ja identifitseeritud.

   Liikmesriigid teatavad komisjonile, kuidas nad seda võimalust kasutavad.

2. Sertifikaat peab olema koostatud vastavalt vormile, mis on kooskõlas artiklis 24 sätestatud korras kehtestatud näidisega.

Artikkel 17

Liikmesriikide ja komisjoni veterinaariaeksperdid kontrollivad kohapealsete kontrollide käigus käesoleva direktiivi ning eelkõige artikli 12 lõike 2 sätete tegelikku kohaldamist.

▼B

Kui käesoleva artikli tingimuste kohaselt tehtud kontrollide käigus ilmneb heakskiidetud ettevõttes tõsiseid rikkumisi, teavitab komisjon viivitamata liikmesriike ning võtab kiiresti vastu otsuse heakskiidu ajutise peatamise kohta. Lõplik otsus võetakse vastu artiklis 25 sätestatud korras.

Liikmesriikide eksperdid, kellele usaldatakse kõnealuste kontrollide tegemine, määrab komisjon liikmesriikide ettepanekul.

Kõnealused kontrollid tehakse ühenduse nimel, kes kannab sellega seoses tekkivad kulud.

Kontrollide sagedus ja kord määratakse kindlaks artiklis 24 sätestatud korras.

Artikkel 18

1. Kohe pärast sihtliikmesriiki saabumist viiakse tapmiseks ettenähtud hobuslased kas otse või turu või kogumiskeskuse kaudu tapamajja ning tapetakse vastavalt loomatervishoiu nõuetele artikli 15 kohaselt vastuvõetud otsustes täpsustatud aja jooksul.

2. Ilma et see piiraks mis tahes eritingimuste kohaldamist, mida võib vastu võtta artiklis 24 sätestatud korras, võib sihtliikmesriigi pädev asutus loomatervishoiuga seotud põhjustel määrata tapamaja, kuhu asjaomased hobuslased tuleb viia.

Artikkel 19

Komisjon, toimides artiklis 24 sätestatud korras:

i) võib otsustada, et kolmandast riigist või kolmanda riigi osast importimisel tuleb piirduda teatavate loomaliikide või kategooriatega;

ii) määrab olenemata artiklist 15 kindlaks eritingimused registreeritud hobuslaste või erikasutuseks mõeldud hobuslaste ajutiseks sissetoomiseks ühenduse territooriumile või nende uuesti sissetoomiseks ühenduse territooriumile pärast ajutist eksporti;

iii) määrab kindlaks tingimused ajutise impordi muutmiseks lõplikuks impordiks;

▼M8

iv) võib määrata ühenduse tugilabori ühe või mitme A lisas loetletud hobuslaste haiguse jaoks ning sätestab funktsioonid, ülesanded ja menetlused koostööks liikmesriikide hobuslaste nakkushaiguste diagnoosimise eest vastutavate laboritega.

▼M2

———————

▼B

IV PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 22

Käeoleva direktiivi sätted, eelkõige artikli 4 lõike 1 teise lause ning artiklite 6, 8 ja 21 sätted vaadatakse uuesti läbi enne 1. jaanuari 1993 siseturu väljakujundamist käsitlevate ettepanekute raames, mille kohta nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

▼B

Artikkel 23

Komisjon muudab käesoleva direktiivi lisasid artiklis 25 sätestatud korras.

▼M7

Artikkel 24

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 178/2002 ([1]) artikli 58 kohaselt moodustatud alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee.

2. Kui viidatakse käesolevale artiklile, artikleid 5 ja 7. kohaldatakse 1999/468/EÜ ([2]) otsuse

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 25

1. Komisjoni abistab alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee.

2. Kui viidatakse käesolevale artiklile, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse 15 päeva.

▼B

Artikkel 26

Käesoleva direktiivi III peatükis sätestatud nõuete suhtes kohaldatakse direktiivi 72/462/EMÜ artiklit 34.

Artikkel 27

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt 1. jaanuaril 1992. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Artikkel 28

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

([1]) EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.
([2]) EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

▼B

A LISA

TEATAMISKOHUSTUSLIKUD LOOMATAUDID

Järgmistest haigustest teatamine on kohustuslik:

— Kargtaud

— Malleus

— Hobuste entsefalomüeliit (kõik tüübid, sh hobuste venetsueela entsefalomüeliit)

— Nakkav kehvveresus

— Marutaud

— Siberi katk

— Hobuste aafrika katk

— Vesikulaarne stomatiit

▼M3

B LISA

TERVISEOHUTUSE KINNITUS (a)

Passi nr .....

Mina, allakirjutanu, tõendan, (b) et eespool kirjeldatud hobuslane vastab järgmistele nõuetele:

(a) looma on täna kontrollitud ja tal puuduvad kliinilised haigustunnused;

(b) loom ei ole ette nähtud tapmiseks riikliku nakkushaiguste likvideerimise programmi raames;

(c) — loom ei ole pärit liikmesriigi või kolmanda riigi territooriumilt või territooriumi osalt, mille suhtes kohaldatakse piiranguid seoses hobuste aafrika katkuga, või
loom on pärit liikmesriigi territooriumilt või territooriumi osalt, mille suhtes kohaldati loomatervishoiuga seotud põhjustel keeldu, ja talle on tehtud ..... karantiinilaudas ajavahemikus ..... kuni ..... direktiivi 90/426/EMÜ artikli 5 lõikega 3 ettenähtud test ja saadud rahuldavad tulemused (c);

— looma ei ole vaktsineeritud hobuste aafrika katku vastu või loom vaktsineeriti kõnealuse haiguse vastu ..... (kuupäev); (c) (d);

(d) loom ei ole pärit põllumajandusettevõttest, mille suhtes on loomatervishoiuga seotud põhjustel kohaldatud keeldu, ja loomal ei ole olnud kokkupuudet hobuslastega, kes on pärit põllumajandusettevõttest, mille suhtes on loomatervishoiuga seotud põhjustel kohaldatud keeldu:

— kargtaudi nakatumise kahtlustusega hobuslaste puhul kuue kuu jooksul alates viimasest tegelikust või võimalikust kokkupuutest haige loomaga. Täkkude puhul kehtib keeld kuni looma kastreerimiseni,

— malleuse või hobuste entsefalomüeliidi puhul kuue kuu jooksul alates kõnealusesse haigusse nakatunud hobuslaste tapmise kuupäevast,

— nakkava kehvveresuse puhul kuni päevani, mil pärast nakatunud loomade tapmist allesjäänud loomade puhul saadakse kahe kolmekuulise intervalliga sooritatud Cogginsi testiga negatiivsed tulemused,

— vesikulaarse stomatiidi puhul kuue kuu jooksul alates viimasest juhtumist,

— marutaudi puhul ühe kuu jooksul alates viimasest juhtumist,

— siberi katku puhul 15 päeva jooksul alates viimasest juhtumist,

— kui kõik põllumajandusettevõttes asuvad haigusele vastuvõtlikusse liiki kuuluvad loomad on tapetud ja tööruumid on desinfitseeritud, 30 päeva jooksul alates loomade hävitamisest ja tööruumide desinfitseerimisest, v.a siberi katku puhul, mil keeld kestab 15 päeva;

(e) loomal ei ole minu andmetel olnud käesolevale avaldusele eelneva 15 päeva jooksul kokkupuudet nakkushaigust põdevate hobuslastega;

►(f) kontrolli ajal oli eespool nimetatud loomade seisund sobiv kavandatud veoks vastavalt direktiivile 91/628/EMÜ. (c) ◄

Kuupäev	Koht	Riikliku veterinaararsti tempel ja allkiri (1)

(1) Nimi trükitähtedega ja ametinimetus

(a) Seda teavet ei nõuta, kui vastavalt direktiivi 90/426/EMÜ artiklile 6 on olemas kahepoolne leping.
(b) Kehtib 10 päeva.
(c) Mittevajalik maha tõmmata.
(d) Vaktsineerimiskuupäev peab olema kantud passi.
►(e) Käesolev avaldus ei vabasta vedajaid nende kehtivatele ühenduse sätetele vastavatest kohustustest, eriti veetavate loomade seisundi osas. ◄

▶(1) (2) M5

▼M3

C LISA

NÄIDIS

VETERINAARSERTIFIKAAT

EMÜ liikmesriikide vahelise kaubanduse jaoks

HOBUSLASED

Nr: .....

Lähteliikmesriik: .....

Vastutav ministeerium: .....

Vastutav kohalik teenistus: .....

I. **Hobuslaste arv:** .....

II. **Hobuslaste identifitseerimine:**

Hobuslaste arv (1)	Liik hobune, eesel, muul, hobueesel	Tõug Vanus Sugu	Identifitseerimismeetod ja identifikatsioon (2)

(1) Tapmiseks ettenähtud loomade puhul erimärgistuse kirjeldus.

(2) Käesolevale sertifikaadile võib olla lisatud hobuslast identifitseeriv pass, kui selle number on märgitud.

III. **Looma(de) päritolu ja sihtkoht:**

Loom(ad) lähetatakse:

kust: .....
(ekspordikoht)

kuhu: .....
(sihtliikmesriik ja sihtkoht)

Kaubasaatja nimi ja aadress: .....

.....

Saaja nimi ja aadress: .....

.....

IV. **Terviseohutuse kinnitus** (a)

Mina, allakirjutanu, tõendan, et eespool kirjeldatud loom/loomad vastab/vastavad järgmistele nõuetele:

1. looma/loomi on täna kontrollitud ning tal/neil puuduvad kliinilised haigustunnused;
2. loom(ad) ei ole ette nähtud tapmiseks riikliku nakkushaiguste likvideerimise programmi raames;

(a) Seda teavet ei nõuta, kui vastavalt direktiivi 90/426/EMÜ artiklile 6 on olemas kahepoolne leping.

▼M3

3. — loom/loomad ei ole pärit liikmesriigi või kolmanda riigi territooriumilt või territooriumi osalt, mille suhtes kohaldatakse piiranguid seoses hobuste aafrika katkuga,

või

ta/nad on pärit liikmesriigi territooriumilt või territooriumi osalt, mille suhtes kohaldati hobuste aafrika katku tõttu keeldu, ja talle/neile on tehtud ..... karantiinilaudas ajavahemikus ..... kuni ..... direktiivi 90/426/EMÜ artikli 5 lõikega 3 ettenähtud test ja saadud rahuldavad tulemused (b);

— looma/loomi ei ole vaktsineeritud hobuste aafrika katku vastu

või

loom(ad) vaktsineeriti kõnealuse haiguse vastu ..... (kuupäev) (b);

4. loom(ad) ei ole pärit põllumajandusettevõttest, mille suhtes on loomatervishoiuga seotud põhjustel kohaldatud keeldu, ja looma(de)l ei ole olnud kokkupuudet hobuslastega, kes on pärit põllumajandusettevõttest, mille suhtes on loomatervishoiuga seotud põhjustel kohaldatud keeldu:
   — kargtaudi nakatumise kahtlustusega hobuslaste puhul kuue kuu jooksul alates viimasest tegelikust või võimalikust kokkupuutest haige loomaga. Täkkude puhul kehtib keeld kuni looma kastreerimiseni,
   — malleuse või hobuste entsefalomüeliidi puhul kuue kuu jooksul alates kõncalusesse haigusse nakatunud hobuslaste tapmise kuupäevast,
   — nakkava kehvveresuse puhul kuni päevani, mil pärast nakatunud loomade tapmist allesjäänud loomade puhul saadakse kahe kolmekuulise intervalliga sooritatud Cogginsi testiga negatiivsed tulemused,
   — vesikulaarse stomatiidi puhul kuue kuu jooksul alates viimasest juhtumist,
   — marutaudi puhul ühe kuu jooksul alates viimasest juhtumist,
   — siberi katku puhul 15 päeva jooksul alates viimasest juhtumist,
   — kui kõik põllumajandusettevõttes asuvad haigusele vastuvõtlikusse liiki kuuluvad loomad on tapetud ja tööruumid on desinfitseeritud, 30 päeva jooksul alates loomade hävitamisest ja tööruumide desinfitseerimisest, v.a siberi katku puhul, mil keeld kestab 15 päeva;

5. looma(de)l ei ole minu andmetel olnud käesolevale avaldusele eelneva 15 päeva jooksul kokkupuudet nakkushaigust põdevate hobuslastega;

►(a) 6. kontrolli ajal oli eespool osutatud loomade seisund sobiv kavandatud veoks vastavalt direktiivile 91/628/EMÜ. (d) ◄

V. **Käesolev sertifikaat kehtib kümme päeva.**

(Koht) ....., (kuupäev) .....

Tempel

.....

(Allkiri)
(Allakirjutanud veterinaararsti nimi suurte tähtedega ja ametinimetus) (c)

(b) Mittevajalik maha tõmmata.

(c) Saksamaal "Beamteter Tierarzt"; Belgias "Inspecteur vétérinaire" või "Inspecteur Dierenarts"; Prantsusmaal "Vétérinaire officiel"; Itaalias "Veterinario ufficiale"; Luksemburgis "Inspecteur vétérinaire"; Madalmaades "Officieel Dierenarts", Taanis "Embeds Dyrlæge"; Iirimaal "Veterinary Inspector"; Ühendkuningriigis "Veterinary Inspector"; Kreekas "Επίσημος κτηνίατρος"; Hispaanias "Inspector Veterinario"; Portugalis "Inspector Veterinario" ►(1) ; Austria "Amtstierarzt"; Soome "Kunnaneläinlääkäri" või "Kaupungineläinlääkäri" või "Laaninelainlaakari" / "Kommunalveterinär" või "Stadsveterinär" või "Lansveterinär"; Rootsi "Länsveterinär", "Distriktsveterinär" või "Gränsveterinär"; ◄►(2) Tšehhi Vabariigis "Veterinární Inspektor"; Eestis "Veterinaarjärelevalve Ametnik"; Küprosel "ΕπίσημοςΚτηνίατρος "; Lätis "Veterinārais Inspektors"; Leedus "Veterinarijos Inspektorius"; Ungaris "Hatósági Állatorvos"; Maltal "Veterinarju Uffiċjali"; Poolas "Urzędowy Lekarz Weterynarii"; Sloveenias "Veterinarski Inšpektor"; Slovakkias "Veterinárny Inšpektor" ◄►(3) Bulgaarias "ветеринарен инспектор", Rumeenias "medic veterinar autorizat". ◄

►(4) (d) Käesolev avaldus ei vabasta vedajaid nende kehtivatele ühenduse sätetele vastavatest kohustustest, eriti veetavate loomade seisundi osas. ◄

►(1) **A1**

►(2) (3) **M5**

►(4) **A2**

►(5) **M9**

▼M6

D LISA

HOBUSTE AAFRIKA KATK

DIAGNOSTIKA

Reaktiive allpool kirjeldatud ensüümse immuunosorbenttesti (ELISA) jaoks võib saada Euroopa Ühenduse hobuste aafrika katku referentlaborist või OIE hobuste aafrika katku referentlaboritest.

1. KONKURENTSIVÕIMELINE ELISA TEST ANTIKEHADE AVASTAMISEKS HOBUSTE AAFRIKA KATKU VIIRUSE (HAKV) VASTU (ETTENÄHTUD TEST)

Konkurentsi põhimõttel töötavat ELISA testi kasutatakse spetsiifiliste HAKV antikehade avastamiseks hobuslaste kõikide liikide seerumites. Laia spektriga, polüklonaalne, immuunne anti-HAKV meriseaseerum (edaspidi "merisea antiseerum") on spetsiifiline serogrupile ja võimeline avastama kõiki tuntud HAK viiruse serotüüpe.

Testi põhimõtteks on reaktsiooni katkestamine HAKV antigeeni ja merisea antiseerumi vahel uuritava seerumi prooviga. HAKV antikehad uuritava seerumi proovis hakkavad konkureerima merisea antiseerumis olevate antikehadega, mis põhjustab värvaine vähenemise (pärast ensüümiga märgistatud antimerisea antikeha ja substraadi lisamist). Seerumit võib testida ühekordselt lahjendatud lahuses 1:5 (tilktestmeetod) või tiitrimise teel (seerumi tiitrimise meetod), et saada lahuse lõpptiitrid. 50 % ületavaid inhibitsioonivääртusi võib pidada positiivseks.

Allpool kirjeldatud katseprotokolli kasutatakse Ühendkuningriigis asuva Pirbrighti hobuste aafrika katku piirkondlikus referentlaboris.

1.1 **Katse käik**

1.1.1 *Plaatide ettevalmistamine*

1.1.1.1 ELISA plaadid kaetakse HAKV antigeenidega, mis on ekstraheeritud nakatunud rakukultuuridest ja lahjendatud karbonaadi/vesinikkarbonaadi puhverlahuses, pH 9,6. ELISA plaate inkubeeritakse üleöö 4 °C juures.

1.1.1.2 Plaate pestakse kolm korda, uhtudes ja tühjendades auke fosfaadiga puhverdatud soolalahusega (FPK), pH 7,2–7,4, ning kuivatatakse absorbeeriva paberiga.

1.1.2 *Kontrollaugud*

1.1.2.1 Positiivne kontrollseerum tiitritakse kahekordsete lahjenduste reas veerus 1, lahjendusastmelt 1:5 kuni astmeni 1:640, blokeerivas puhverlahuses (FPK, mis sisaldab 0,05 (massi/mahu)protsenti Tween 20, 5,0 (massi/mahu)protsenti lõssipulbrit (Cadbury's Marvel™) ja 1 (massi/mahu)protsenti täiskasvanud veise seerumit), nii et lõplik maht moodustaks 50 µl augu kohta.

1.1.2.2 Lisatakse 50 µl negatiivset kontrollseerumit lahjendusastmel 1:5 (10 µl seerumit + 40 µl blokeerivat puhverlahust) veeru 2 aukudesse A ja B.

1.1.2.3 Lisatakse blokeerivat puhverlahust 100 µl augu kohta veeru 2 aukudesse C ja D (tühikatse).

1.1.2.4 Lisatakse 50 µl blokeerivat puhverlahust veeru 2 aukudesse E, F, G ja H (meriseakontroll).

1.1.3 *Tilktestmeetod*

1.1.3.1 Blokeerivasse puhverlahusesse lisatakse iga uuritava seerumi lahust lahjendusastmel 1:5, selleks et dubleerida auke veergudes 3–12 (10 µl seerumit + 40 µl blokeerivat puhverlahust).

või

1.1.4 *Seerumi tiitrimise meetod*

1.1.4.1 Blokeerivas puhverlahuses valmistatakse iga uuritava proovi kahekordsete lahjenduste rida, (lahjendusastmelt 1:5 astmeni 1:640), iga veeru (3-12) kaheksas augus.

▼M6

seejärel

1.1.5 Lisatakse 50 µl eelnevalt blokeerivas puhverlahuses lahjendatud merisea antiseerumit kõikidesse aukudesse, välja arvatud ELISA plaadi tühikatse aukudesse (kõik augud sisaldavad nüüd 100 µl).

1.1.5.1 Inkubeeritakse orbitaalsegistil 37 °C juures 1 tund.

1.1.5.2 Plaate pestakse kolm korda ja kuivatatakse nagu enne.

1.1.5.3 Igasse auku lisatakse 50 µl eelnevalt blokeerivas puhverlahuses lahjendatud, mädarõika peroksidaasiga (MRP) konjugeeritud küüliku-antimerisea seerumit.

1.1.5.4 Inkubeeritakse orbitaalsegistil 37 °C juures 1 tund.

1.1.5.5 Plaate pestakse kolm korda ja kuivatatakse nagu enne.

1.1.6 *Kromogeen*

Valmistatakse kromogeeni OFD (OFD = ortofenüüldiamiin) lahus vastavalt tootja juhtnööridele (0,4 mg/ml steriilses destilleeritud vees) vahetult enne kasutamist. Lisatakse substraat (vesinikperoksiid = H2O2), nii et lõplik kontsentratsioon oleks 0,05-(massi/mahu)protsendiline (1:2 000 30-protsendilisest H2O2 lahusest). Igasse auku lisatakse 50 µl OFD lahust ja plaadid jäetakse 10 minutiks laborilauale ümbritseva õhu temperatuuril seisma. Peatatakse reaktsioon, lisades 50 µl 1M väävelhapet (H2SO4) augu kohta.

1.1.7 *Näit*

Leitakse spektrofotomeetriliselt 492 nm juures.

1.2 **Tulemuste esitamine**

1.2.1 Arvutiprogrammi abil prinditakse välja uuritava ja kontrollseerumi optilise tiheduse (OT) väärtused ja inhibitsiooni protsent (IP) lähtuvalt neljas augus registreeritud merisea kontrollseerumi keskmisest väärtusest. OT ja IP väärtusi kasutatakse testi usaldatavuse üle otsustamiseks. Merisea kontrollseerumi ülemised (ÜPV) ja alumised piirväärtused (APV) jäävad vastavalt OT väärtuste 1,4 ja 0,4 vahele. Positiivse kontrolli lõpppunkti tiiter, mille aluseks on 50 % IP, peaks olema 1:240 (1:120 ja 1:480 vahel). Plaadid, mis ei vasta nimetatud kriteeriumidele, tunnistatakse mitterahuldavaks. Kui positiivse kontrollseerumi tiiter on suurem kui 1:480 ja uuritavad proovid on endiselt negatiivsed, võib uuritavaid negatiivseid proove aktsepteerida.

Dubleeritud negatiivse kontrollseerumi augud ja dubleeritud tühikatse augud peaksid andma IP väärtuse vahemikus vastavalt + 25 % ja –25 % ning + 95 % ja + 105 %. Kui tulemus jääb väljapoole nimetatud väärtusi, ei tähenda see, et plaat tunnistataks kehtetuks, vaid seda, et taustavärvus veel muutub.

1.2.2 Uuritava seerumi diagnostika lävi (künnisväärtus) on 50 % (IP 50 %). Proovid, mille IP väärtused on üle 50 %, registreeritakse positiivsetena. Proovid, mille IP väärtused on alla 50 %, registreeritakse negatiivsetena.

Proove, mille IP väärtused on dubleeritud aukude künnisväärtusest ülal- või allpool, tuleb lugeda kahtlasteks. Selliseid proove võib uuesti testida tilktestmeetodil või tiitrimise teel. Positiivseid proove võib samuti tiitrida positiivsuse astme kindlaksmääramiseks.

▼**M6**

Tilktesti skeem

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	K+		Uuritavad seerumid									
A	1:5	– K–	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
B	1:10	– K–	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
C	1:20	Tühikatse										
D	1:40	Tühikatse										
E	1:80	MS kontr.										
F	1:160	MS kontr.										
G	1:320	MS kontr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
H	1:640	MS kontr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

K– = negatiivne kontroll.
K+ = positiivne kontroll.
MS kontr. = merisea kontroll.

Uuritavad seerumid

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	K+		Uuritavad seerumid									
A	1:5	– K–	1:5									1:5
B	1:10	– K–	1:10									1:10
C	1:20	Tühikatse	1:20									1:20
D	1:40	Tühikatse	1:40									1:40
E	1:80	MS kontr.	1:80									1:80
F	1:160	MS kontr.	1:160									1:160
G	1:320	MS kontr.	1:320									1:320
H	1:640	MS kontr.	1:640									1:640

K– = negatiivne kontroll.
K+ = positiivne kontroll.
MS kontr. = merisea kontroll.

2. KAUDNE ELISA TEST ANTIKEHADE AVASTAMISEKS HOBUSTE AAFRIKA KATKU VIIRUSE (HAKV) VASTU (ETTENÄHTUD TEST)

Järgnevalt kirjeldatud test on kooskõlas testikirjeldusega OIE diagnostiliste testide ja vaktsiinide standardite käsiraamatu 2. peatüki lõike 1 punktis 11, neljas väljaanne, 2000.

Rekombinantset VP7 proteiini on kasutatud antigeenina HAK viiruse antikehade avastamiseks; meetod on väga tundlik ja spetsiifiline. Selle proteiini muudeks eelisteks on stabiilsus ja nakkusohutus.

2.1 **Testi käik**

2.1.1 *Tugev faas*

2.1.1.1 ELISA plaadid kaetakse karbonaadi/vesinikkarbonaadi puhverlahuses, pH 9,6, lahjendatud rekombinantse HAKV-4 VP7-ga. Inkubeerida plaate üleöö 4 °C juures.

2.1.1.2 Pesta plaate viis korda destilleeritud veega, mis sisaldab 0,01 (massi/mahu)protsenti Tween 20 (pesemislahus). Pesemisjääkide eemaldamiseks suruda plaate õrnalt vastu kuivatuspaberit.

▼M6

2.1.1.3 Plaadid blokeeritakse fosfaadiga puhverdatud keedusoolalahusega (FPK) + 5 (massi/mahu)protsendilise lõssipulbriga (Nestlé Dry Skim Milk™), 200 µl augu kohta, ühe tunni jooksul 37 °C juures.

2.1.1.4 Eemaldatakse blokeeriv lahus ja plaadid surutakse ettevaatlikult vastu absorbeerivat materjali.

2.1.2 *Uuritavad proovid*

2.1.2.1 Uuritavad seerumiproovid ning positiivsed ja negatiivsed kontrollseerumid lahjendatakse vahekorras 1:25 FPK-s + 5 (massi/mahu)protsenti lõssi + 0,05 (massi/mahu)protsenti Tween 20, 100 µl augu kohta. Inkubeeritakse 1 tund 37 °C juures.

Tiitrimiseks teha kahekordsete lahjenduste rida alates lahjendusastmest 1:25 (100 µl augu kohta), üks seerum plaadi veeru kohta, ja teha sama positiivse ja negatiivse kontrollseerumiga. Inkubeeritakse 1 tund 37 °C juures.

2.1.2.2 Plaadid pestakse nii nagu kirjeldatud etapis 2.1.1.2.

2.1.3 *Konjugaat*

2.1.3.1 Jagatakse välja – 100 µl augu kohta – mädarõika peroksidaasiga (MRP) konjugeeritud antihobuse gammaglobuliini, mis on lahjendatud FPK lahuses + 5 % piima + 0,05 % Tween 20-ga, pH 7,2. Inkubeeritakse 1 tund 37 °C juures.

2.1.3.2 Plaadid pestakse nii nagu kirjeldatud etapis 2.1.1.2.

2.1.4 *Kromogeen/Substraat*

2.1.4.1 Lisada kromogeeni/substraadi lahust 200 µl augu kohta (10 ml 80,6 mM DMAB (dimetüül aminobensaldehüüd) + 10 ml 1,56 mM MBTH (3-metüül-2-benso-tiasoliin hüdrasoon hüdrokloriid) + 5 µl H2O2).

Värvaine areng peatatakse umbes 5 kuni 10 minuti pärast (enne kui negatiivne kontrollproov hakkab värvuma), lisades 50 µl 3N H2SO4.

Võib kasutada ka teisi kromogeene nagu ABTS (2,2'-Asinobis-[3-etüülbensotiasoliin-6-sulfoonhape]), TMB (tetrametüül bensidiin) või OFD (ortofenüüldiamiin).

2.1.4.2 Plaatide näitusid loetakse 600 nm juures (või 620 nm).

2.2 **Tulemuste tõlgendamine**

2.2.1 Arvestatakse välja künnisväärtus, liites negatiivsele kontrollväärtusele 0,6 (0,6 on standardne kõrvalekalle, mis arvestatakse 30 negatiivse seerumiga grupist).

2.2.2 Uuritavaid proove, mille absorptsioonivääртused on allpool künnisväärtust, loetakse negatiivseteks.

2.2.3. Uuritavaid proove, mille absorptsioonivääртused on suuremad kui künnisväärtus + 0,15, loetakse positiivseteks.

2.2.4 Uuritavad proovid, mille absorptsioonivääртused on negatiivse ja positiivse vahepeal, on kahtlased ja tulemuse kinnitamiseks tuleb rakendada teist meetodit.

3. BLOKEERIV ELISA TEST ANTIKEHADE AVASTAMISEKS HOBUSTE AAFRIKA KATKU VIIRUSE (HAKV) VASTU (ETTENÄHTUD TEST)

Blokeeriv ELISA test on ette nähtud spetsiifiliste HAKV antikehade avastamiseks kõikide haigusele vastuvõtlike loomaliikide seerumites. VP7 on HAKV peamine antigeeniline, viiruseline proteiin, mida leidub üheksas serotüübis. Kuna monoklonaalne antikeha (Mak) suunatakse ka VP7 vastu, on analüüs väga tundlik ja spetsiifiline. Pealegi on rekombinantne VP7 antigeen täiesti kahjutu ning tagab seetõttu kõrge ohutusastme.

Testi põhimõtteks on reaktsiooni katkestamine rekombinantse VP7 kui ELISA plaadiga seotud antigeeni ja konjugeeritud Mak'i vahel, mis on spetsiifiline VP7 vastu. Uuritavas seerumis sisalduvad antikehad peatavad reaktsiooni antigeeni ja Mak'i vahel, mille tulemuseks on värvaine vähenemine.

Allpool kirjeldatud testi tehakse Euroopa Ühenduse hobuste aafrika katku referentlaboris Hispaanias Algetes.

▼M6

3.1 **Testi käik**

3.1.1 *ELISA plaadid*

3.1.1.1 ELISA plaadid kaetakse karbonaadi/vesinikkarbonaadi puhverlahuses, lahjendatud rekombinantse HAKV-4 VP7-ga, pH 9,6. Inkubeerida üleöö 4 °C juures.

3.1.1.2 Plaate pestakse viis korda fosfaadiga puhverdatud keedusoolalahusega (FPK), mis sisaldab 0,05 (massi/mahu)protsenti Tween 20 (FPKT).

3.1.1.3 Plaat stabiliseeritakse, töödeldes seda stabiliseeriva lahusega (et võimaldada plaadi pikaajalist hoidmist 4 °C juures aktiivsust kaotamata) ja kuivatatakse absorbeeriva materjaliga.

3.1.2 *Uuritavad proovid ja kontroll*

3.1.2.1 Varjestuseks: uuritav seerum lahjendatakse FPKT lahuses 1:10 otse plaadil, nii et lõplik maht oleks 100 µl augu kohta. Inkubeerida 1 tund 37 °C juures.

3.1.2.2 Tiitrimiseks: uuritavast seerumist ja positiivsetest kontrollidest valmistatakse kahekordsete lahjenduste rida (100 µl augu kohta) lahjendusastmelt 1:10 astmeni 1:1 280 kaheksas augus. Negatiivset kontrolli testitakse lahjendusastmel 1:10.

3.1.3. *Konjugaat*

Lisatakse eellahjendatud, mädarõika peroksidaasiga (MRP) konjugeeritud Mak'i (monoklonaalsed antikehad VP7 vastu) igasse auku 50 µl augu kohta ja segatakse ettevaatlikult homogeensuse tagamiseks. Inkubeeritakse 30 minutit 37 °C juures.

3.1.4 Plaate pestakse viis korda FPKT lahusega ja kuivatatakse nagu eespool kirjeldatud.

3.1.5 *Kromogeen/Substraat*

Lisada – 100 µl augu kohta – kromogeen/substraadi lahust [1 ml ABTS (2,2'-Asino-bis-[3-etüülbensotiasoliin-6-sulfoonhape]) 5 mg/ml + 9 ml substraadi puhverlahust (0,1 M fosfaat-tsitraadi puhverlahus, pH 4, mis sisaldab 0,03 % H_2O_2)] ja inkubeerida 10 minutit toatemperatuuril. Värvuse muutumine peatatakse, lisades – 100 µl augu kohta – 2 (massi/mahu)protsenti SDS (naatriumdodetsüülsulfaati).

3.1.6 *Näit*

Näitusid loetakse 405 nm juures ELISA lugeja abil.

3.2 **Tulemuste tõlgendamine**

3.2.1 *Proovide kehtivus*

Test on kehtiv, kui negatiivse kontrollproovi (NK) optiline tihedus (OT) on üle 1,0 ja positiivse kontrollproovi (PK) OT on alla 0,2.

3.2.2 *Künnisväärtuse arvestamine*

$$\text{Positiivne künnisväärtus} = \text{NK} - ((\text{NK} - \text{PK}) \tilde{n} 0,3)$$

$$\text{Negatiivne künnisväärtus} = \text{NK} - ((\text{NK} - \text{PK}) \tilde{n} 0,2)$$

kus NK on negatiivse kontrollproovi OT ja PK on positiivse kontrollproovi OT.

3.2.3 *Tulemuste tõlgendamine*

Proove, mille OT on positiivsest künnisväärtusest väiksem, loetakse HAKV antikehade suhtes positiivseteks.

Proove, mille OT on negatiivsest künnisväärtusest suurem, loetakse HAKV antikehade suhtes negatiivseteks.

▼**M6**

Proove, mille OT jääb nende kahe väärtuse vahele, tuleb lugeda kahtlasteks ja loomadelt tuleb võtta uued proovid kahe või kolme nädala pärast.	